

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت صحت عامه

بورد ملی دوا و غذا

چارچوب ستراتیژیک بورد ملی دوا و غذا

۱۳۹۵ – ۱۳۹۲

محتویات

ب	مخففات
ج	پیشگفتار
د	خلاصه اجراییوی
۱	۱. معرفی
۱	۲. پس منظر
۴	۳. منطق تهیه چارچوب ستراتیژیک
۴	۴. ارزش ها و اصول
۴	۵. دیدگاه
۴	۶. مقاصد
۵	۷. مقاصد ستراتیژیک
۵	۸. مسیر ستراتیژیک
۱۱	۹. چارچوب نتایج
۱۶	۱۰. هماهنگی و تطبیق ستراتیژی
۱۶	۱۱. نظارت و ارزیابی
۱۷	۱۲. بسیج منابع

مخففات

Avicenna Pharmacy Institute	انسیتوت فارمسی ابن سینا	API
Essential Drug List	لست ادویه اساسی	EDL
Food Committee	کمیته غذا	FC
Food and Drug Administration	اداره غذا و دوا	FDA
General Directorate for Pharmaceutical Affairs	ریاست عمومی امور فارمسی	GDPA
Good Manufacturing Practice	روش های خوب تولیدی	GMP
Licensed Drug List	لست ادویه مجاز	LDL
Medicine Committee	کمیته دوا	MC
Ministry of Public Health	وزارت صحت عامه	MoPH
National Medicine Board	بورد ملی دوا	NMB
National Medicines and Food Board	بورد ملی دوا و غذا	NMFB
National Medicine Policy	پالیسی ملی دوايي	NMP
Standard operating procedures	طرز العملهای معیاری عملیاتی	SOPs
Strengthening Pharmaceutical System	تقویت سیستم های فارمسی	SPS
Stringent regulatory (medicines) authorities	ادارات سختگیرانه تنظیم امور (دوا)	SRA
U.S. Agency for International Aid	اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا	USAID
World Health Organization	سازمان صحتی جهان	WHO

[Signature]

پست

خلاصه اجرایی

معرفی

این سند ارائه کننده پلان استراتژیک ۱۳۹۲-۱۳۹۵ بورد ملی دوا و غذا (NMFB) بوده و برآن است تا یک چارچوب استراتژیک را جهت نیل به تعهدات بورد ملی دوا و غذا ارائه نماید. این تعهدات عبارت از هماهنگی، مشوره دهی و نظارت از تنظیم امور سکتورهای دوا و غذا به منظور حصول اطمینان از دسترسی به ادویه و محصولات طبی مصئون، موثر، با قیمت مناسب، با کیفیت و مصئونیت غذا میباشد. این پلان در مشورت و مشارکت اعضای بورد ملی دوا و غذا، کمیته های آن و سایر مراجع ذیدخل ترتیب شده است. بورد ملی دوا و غذا در سال ۱۳۸۸ تاسیس و جاگزین بورد ملی دوائی (NMB) گردید، زیرا مکلفیت های آن با تحت پوشش قرار دادن محصولات پروسس شده غذائی گسترش یافت. قرار قانون دوا (۱۳۸۷)، بورد ملی دوائی عالی ترین مرجع تصمیم گیری در مورد موضوعات مرتبط با ادویه میباشد.

تحلیل وضعیت

وزارت صحت عامه در تفاهم با تمام شرکای ذیربط قانون و مقررات رابرای تنظیم و کنترل موثر این سکتور ترتیب میکند، تا از کیفیت و مصئونیت غذای پروسس شده در مارکیت اطمینان حاصل نماید. به اساس تفاهم نامه فی مابین وزارت زراعت، آبیاری و مالداري و وزارت صحت عامه و معرفی قانون غذا، توقع می رود که نقش ها و مسئولیت ها جهت بهبود کنترل و مصئونیت غذا به شکل واضح تعریف شده باشد.

قانون فعلی دوا سال ۱۳۸۷، که عمده ترین وسیله قانونی برای تنظیم امور سکتور دوائی میباشد، کافی پنداشته نشده و در حال حاضر تحت مرور و تجدید نظر قرار دارد. علاوه برآن تنظیم سکتور دوائی در مقایسه به معیارات بین المللی ضعیف میباشد. سیستم فعلی با پراکندگی بین دیپارتمنت های مختلف دخیل در ابعاد مختلف تنظیم امور ادویه، ضعیف بودن هماهنگی بین این دیپارتمنت ها، ناکافی بودن منابع (بشری، مالی و تخیکی) برای تنظیم موثر، کمبود معیارات مناسب تخیکی مانند رهنمود ها و تطبیق ضعیف مواد قانون فعلی، توصیف شده است.

دیدگاه، هدف، ارزش ها و اصول مورد ملی دوا و غذا

دیدگاه	حصول اطمینان از معیاری سازی امور مربوط به دوا و غذا
هدف کلی	حصول اطمینان از مصئونیت، کیفیت و مؤثریت ادویه، وسایل طبی، مواد آرایشی، تجهیزات حفظ الصحوی و ادویه سنتی، و همچنان حصول اطمینان از مصئونیت و کیفیت محصولات غذایی و جلوگیری از تولید، واردات، توزیع، فروش و استفاده نا مصئون و غیر ضروری آن در افغانستان.
ارزش ها و اصول	حفاظت از صحت مردم حصول اطمینان از تولید و توزیع دوا، مؤثر و با کیفیت حصول اطمینان از تولید و توزیع غذای مصئون و با کیفیت و متوازن کم کردن اضرار محیط زیست حفظ کرامت بشری عدالت در عرضه خدمات صحی کم کردن اضرار اقتصادی صحی

مسیرهای استراتژیک

ردیف	مقصد	استراتژی های کلیدی
۱	حصول اطمینان از چارچوب مناسب عملیاتی برای دوا و غذا تا سال ۱۳۹۵	- تسهیل و هماهنگی در تجدید و یا انکشاف پالیسی های ملی مانند پالیسی ملی دوائی، پالیسی ملی غذا، پالیسی های تضمین کیفیت برای دوا و غذا و استراتژی ملی کنترل (مصئونیت) غذایی. - تسهیل و هماهنگی در تجدید و یا انکشاف چارچوب قانونی برای دوا و غذا - تسهیل و هماهنگی در شریک سازی معلومات میان تنظیم کننده گان و تطبیق کننده گان امور مرتبط با دوا و غذا - انکشاف حد اقل معیارات و الزامات برای سکتور دوا و غذا و تنظیم امور دوا و غذا.
۲	بهبود و تسهیل ارتقا ظرفیت برای سیستم های تنظیم امور دوا و غذا.	- شناسائی، ایجاد و حفظ یک دیتابیز افراد متخصص داخلی در سکتور های تنظیم امور دوا و غذا تا سال ۱۳۹۵ - تسهیل و هماهنگی ابتکارات ارتقا ظرفیت برای نهاد ها یا دیپارتمنت های تطبیق کننده، کمپنی ها، مورد ملی دوا و غذا و کمیته های آن.
۳	حصول اطمینان از اینکه ۶۰ فیصد وجوه نیازمندی تا سال ۱۳۹۵ مرفوع میشود.	- تسهیل و هماهنگی در ترتیب پلان های استراتژیک به شمول بودیجه برای دیپارتمنت ها و نهاد های تطبیق کننده. - هماهنگی حمایت ها (تخنیکی و مالی) برای تنظیم امور دوا و غذا. - شناسائی، ایجاد و حفاظت از دیتابیز حامیوی برای دوا و غذا - تسهیل و هماهنگی در بسیج منابع برای تنظیم امور دوا و غذا
۴	بهبود و تسهیل اجراء سیستم برای تنظیم امور دوا و غذا.	- انکشاف شاخص های اجراء برای سیستم های تنظیم امور دوا و غذا. - شناسائی مشکلات و چالش ها در راستای سکتور غذایی و دوائی و راه های حل آنها - انکشاف سیستم جمع آوری دوباره یا (recall) و ردیابی

چارچوب تطبیقی

این پلان در روشنی پالیسی ها، سیستم تنظیم امور، نهاد ها، هماهنگی و نظارت و ارزیابی تطبیق خواهد شد. اندازه گیری های مشخصی به منظور مرور و تقویت تمامی این چارچوب ها اتخاذ خواهد شد تا از تطبیق موفقانه پلان اطمینان حاصل شود. استراتژی در مطابقت با اصول مدیریت مبنی بر نتایج با تمرکز بالای بدست آوردن نتایج و پی آمدهای مشخص ، به موقع و به شکل موثر آن تطبیق خواهد شد.

۱. معرفی

وزارت صحت عامه مسئولیت تمامی موضوعات مراقبت های صحتی به شمول حصول اطمینان از ادویه که در کشور توزیع میشود، مصئون، موثر و با کیفیت باشد و به همین ترتیب مصئونیت مواد غذایی را به عهده دارد. در ارایه خدمات صحتی هر دوسکتور عامه و خصوصی دخیل اند. به این منظور وزارت صحت عامه بورد ملی دواایی را به بورد ملی دوا و غذا توسعه داد تا مشوره دهی در سطح پالیسی، هماهنگی و نظارت از سکتور دوائی و غذایی را فراهم کند. چنانچه که تنظیم امور دوا و غذا به طور عموم ضعیف بوده، اما وزارت صحت عامه پیشرفت هایی را در راستای تقویت سیستم، که شامل انکشاف ویا تجدید قوانین برای ادویه و غذا و تقویت بورد ملی دوا و غذا میشود، داشته است.

این سند ارائه کننده پلان ستراتیژیک ۱۳۹۲-۱۳۹۵ بورد ملی دوا و غذا بوده و برآن است تا یک چارچوب ستراتیژیک را جهت نیل به یکی از اهداف وزارت صحت عامه ارایه نماید، که عبارت است از رسیدن به عرضه خدمات با کیفیت، به شکل عادلانه، باقیمت مناسب و پایدار برای محصولات دوائی و غذایی. هدف این ستراتیژی عبارت از تسهیل یک چارچوب عملیاتی مناسب برای تنظیم امور دوا و غذا، تمویل پایدار، ابتکارات ارتقا ظرفیت، و اجراء تنظیم امور میباشد و به این منظور از دسترسی مصئون، موثر و با قیمت مناسب به محصولات دوائی و غذایی با کیفیت، اطمینان میدهد.

۲. پس منظر

وضعیت تنظیم امور ادویه در افغانستان به طور عموم ضعیف پنداشته شده، طوریکه اکثر فعالیت هایی که در سکتور خصوصی و به مقیاس وسیع در سکتور عامه صورت میگیرد، کنترل نا شده میباشد. با تولید بسیار کم ادویه در داخل کشور، اکثر ادویه که در کشور استفاده میشود، از کشور های همسایه توريد میشوند. مارکیت جهانی ادویه اساسا در حال تغییر است. ازدیاد چشم گیر در تولید ادویه جنریک به قیمت پایین در آسیا رخ داده است. در مقایسه با سال ۱۹۹۰، بیشتر ادویه که امروز در اکثر کشور های در حال انکشاف استفاده میشوند در آسیا تولید میشوند. در افغانستان، ادویه جات بیشتر از چین، هند، ایران و پاکستان توريد میگردد؛ که هیچ کدام از این کشور ها مراجع تنظیم امور سختگیرانه (SRAs) را (برای ادویه) ندارند. در نتیجه این وضعیت، در حال حاضر کنترل کیفیت ادویه توريد شده بسیار مشکل بوده و به نظارت بیشتر تنظیم امور نیاز است. در حال حاضر، وظایف تنظیم امور به شکل پراکنده میان دیارتمنت ها یا ریاست های مختلف، با عدم هماهنگی و یا ارتباط بسیار اندک قراردارند. در وضعیت فعلی جهانی ادویه، به طور واضح نیاز به تقویت پالیسی ها و محیط تنظیم امور میباشد تا در مقابل ادویه تقلبی کمک کند. فعلا، مصارف مجموعی دولت افغانستان و مصارف سرانه برای سکتور دوائی بطور دقیق معلوم نیست. این مورد

در رابطه به ارزش مجموعی تولیدات داخلی محصولات دوائی، واردات و صادرات مواد فعال دوائی و محصولات نهائی دوائی صدق میکند. این موضوع به نبود دیتابیز یا منبع معتبر برای جمع آوری این معلومات ارتباط دارد.

تنظیم امور سکتور غذائی و حصول اطمینان از مصئونیت غذایی در عدم موجودیت یک چارچوب قانونی موقتی میباشد. مسوده قانون غذا زیر کار است تا نهائی شود، که با خود وضاحت بیشتر را آورده و هم وزارت صحت عامه را قادر میسازد تا به طور موثر محصولات غذائی پروسس شده را برای حصول اطمینان از کیفیت و مصئونیت غذا تنظیم کند.

۱,۲ پروسه

این پلان توسط بورد ملی دوا و غذا ترتیب شده است. پروسه پلان گذاری استراتژیک شامل مراحل عمده ذیل است:

- ترتیب مسوده پلان استراتژیک بورد ملی دوا و غذا ۱۳۹۲-۱۳۹۵
- مرور مسوده پلان استراتژیک توسط اعضای بورد ملی دوا و غذا
- مرور و منظوری پلان استراتژیک توسط بورد ملی دوا و غذا
- منظوری چارچوب استراتژیک بورد ملی دوا و غذا ۱۳۹۲-۱۳۹۵ توسط مقام وزارت صحت عامه.

۲,۲ پس منظر ایجاد بورد ملی دوا و غذا

بورد ملی دوا و غذا در سال ۱۳۸۸ جایگزین بورد ملی دوائی (NMB) که در سال ۱۳۸۷ تاسیس شده بود، گردید. به اساس قانون دوا، بورد ملی دوائی عالی ترین مرجع تصمیم گیری در مورد موضوعات مرتبط به ادویه است. بعد از توسعه آن در سال ۱۳۸۸، تعهدات بورد وسیع گردید و امور کنترل مصئونیت مواد غذائی پروسس شده نیز به آن علاوه شد. مطابق لایحه وظایف فعلی بورد که توسط محترمه داکتر ثریا دلیل وزیر صحت عامه به تاریخ ۳۰ عقرب ۱۳۹۰ منظور شده، وظایف بورد عبارتند از مشوره دهی، هماهنگی، نظارت و سرعت بخشیدن به فعالیت های مرتبط به دوا و غذا، و تطبیق اصول اساسی در امور مربوط به تنظیم امور دوا، غذا، لوازم و تجهیزات طبی، آرایشی و حفظ الصحوی، ادویه سنتی (عنعنوی)، بمنظور حصول اطمینان از مصئونیت، کیفیت، کارایی و موثریت، و همچنین برای حصول اطمینان از مصئونیت و کیفیت محصولات غذائی و نیز جلوگیری از تولید، توزیع، فروش و استفاده غیر ضروری و غیر مصئون محصولات متذکره میباشد.

۳،۲ نقش ها و وظایف بورد ملی دوا و غذا (NMFB)

برای نیل به اهداف این بورد ظایف ذیل را به عهده دارد:

۱. تدوین و تجدید لوايح و مقررات / طرزالعمل های مربوط به دوا، تجهیزات طبی، محصولات غذایی و اجزای مرکبه آن، مواد آرایشی، وسایل بهداشتی، محصولات فارمسیوتیکی، و ادویه سنتی (عنعنوی)، تکنولوژی طبی و غذایی، و مواد کیمیای (ریجنت ها، پریکسر ها و ستندرد ها).
۲. شامل سازی و یا حذف ادویه خاص از لست ادویه مجاز (LDL) پس از اینکه دیپارتمنت مربوطه نظریات تخنیکی خویش را بیان کند؛
۳. تجدید لست ادویه مجاز حداکثر هر سه سال یکبار توسط کمیته منتخب بورد ملی دوا؛
۴. تجدید لست ادویه مجاز
۵. تنظیم، نظارت و هماهنگی همه فعالیت های مربوط به امور دوا و مواد غذایی
۶. ایجاد و حفظ سیستم های موثر جمع آوری دوباره (Recall) برای دوا و مواد غذایی.
۷. تعیین مسیر استراتژیک برای تنظیم محصولات دوا و غذایی
۸. بسیج منابع برای فعالیت های نظارتی ادویه و مواد غذایی
۹. هماهنگی بین همه مراجع ذیربط / مسئولین شامل در صنایع ادویه و مواد غذایی
۱۰. ارائه پشتیبانی لازم برای استقرار سیستم های استندرد برای دوا و غذا
۱۱. تأمین کیفیت و ظرفیت لازم برای خدمات حمل و نقل دوا و غذا
۱۲. گرفتن نقش رهبری در حل و فصل معضلات مربوط به دوا و مواد غذایی
۱۳. تهیه لیست از اجزای متشکله غذا براساس استندرد کودیکس الیمنتاریوس (Codex Alimentarius)
۱۴. نظارت بر فعالیت های انستیتیوت فارمسی ابن سینا (API) با توجه به مقررات و اسناد تقنینی مربوطه؛
۱۵. تایید و تصویب فورمولیر ملی افغانستان
۱۶. تعیین کمیته ها برای تجدید EDL، LDL و فورمولیر ملی افغانستان و سایر کمیته های علمی و مسلکی مربوط به امور دوا و غذا.
۱۷. تصویب برنامه های علمی و تحقیقاتی مربوط به امور دوا و غذا.
۱۸. تصویب مقررات (لایحه ها) و روشهای عملیاتی مربوط به امور دوا و غذا
۱۹. تصویب نیاز سالانه کشور برای ادویه، که توسط اداره مربوطه تخمین میگردد.
۲۰. نظارت بر تمام سیستم های ارائه خدمات دوا و غذایی در کشور.
۲۱. تصویب لوايح به منظور جلوگیری از ورود مواد غذایی و نوشیدنی غیر صحی

۳. منطق تهیه چارچوب ستراتیژیک

تنظیم امور دوا و غذا به شکل پراکنده میان ادارات و دیپارتمنت های تطبیق کننده متعدد تقسیم شده است. بورد ملی دوا و غذا برای فراهم نمودن هماهنگی، نظارت، و مشورت در امور مربوط به تنظیم امور محصولات دوايي و غذائي تاسیس شده است. بورد ملی دوا و غذا باید اطمینان حاصل کند که هر محصول غذائي که تولید یا توريد میشود، مصئون و صحتی بوده، و ادویه ای که تولید یا وارد میشود، مصئون، موثر و با کیفیت هستند. بورد ملی دوا و غذا از طریق کار با ادارات و دیپارتمنت های تطبیق کننده موجوده در چوکات وزارت صحت عامه و وزارت زراعت، آبیاری و مالداري و دیگر ادارات و وزارت خانه های دولتی، میتواند آنرا حاصل کند.

۴. ارزش ها و اصول

- ا. حفاظت از صحت مردم
- ب. حصول اطمینان از تولید و توريد دواي مصئون، مؤثر و با کیفیت
- ج. حصول اطمینان از تولید و توريد غذای مصئون و با کیفیت و متوازن
- د. کم کردن اضرار محیط زیست
- هـ. حفظ کرامت بشری
- و. عدالت در عرضه خدمات صحتی
- ز. کم کردن اضرار اقتصادی صحتی

۵. دیدگاه

حصول اطمینان از معیاری سازی امور مربوط به دوا و غذا

۶. مقاصد

مقصد از ستراتیژی بورد ملی دوا و غذا، کمک و همکاری جهت بهبودی موجودیت و دسترسی به ادویه اساسی مصئون، موثر، باکیفیت و قابل خریداری و نیز حصول اطمینان از مصئونیت مواد غذائي در افغانستان میباشد.

۷. مقاصد ستراتیژیک

مقاصد ستراتیژیک ذیل به مورد ملی دوا و غذا اجازه میدهد تا دیدگاه، مقصد و نتایج متوقعه این چارچوب ستراتیژیک را به دست آورد:

۱. حصول اطمینان از اینکه یک چهار چوب مناسب عملیاتی برای دوا و غذا تا ۱۳۹۵ موجود میباشد
۲. حصول اطمینان از اینکه ۶۰ فیصد وجوه نیازمندی ها تا سال ۱۳۹۵ مرفوع میشود.
۳. بهبود و تسهیل ارتقا ظرفیت برای سیستم های تنظیم امور دوا و غذا.
۴. اجراء سیستم

۸. مسیر ستراتیژیک

مسیر ستراتیژیک این پلان توسط پالیسی های کلیدی موجوده مانند ستراتیژی و پالیسی ملی صحت ، پالیسی ملی دوا و ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و پالیسی ملی صحت و تغذی ۱۳۹۱-۱۳۹۹، که به طور خاص در مورد ارتقا ظرفیت در رابطه به تنظیم سکتور دوا و از طریق میکانیزم های مختلف تضمین کیفیت اشاره کرده، صورت میگیرد. در این مورد، مقاصد طرح شده، پی آمد ها، ستراتیژی ها، نتایج و اهداف قرار ذیل تحلیل شده اند:

- چارچوب مناسب عملیاتی برای فعالیت های تنظیم امور
- امور مالی و پایداری
- ستراتیژی های ارتقا ظرفیت
- اجراء سیستم

این پلان ستراتیژیک ملاحظات را در مورد وضعیت و گرایش های فعلی، با در نظر داشت فعالیت های تنظیم امور دوا و غذا، اخذ کرده است، و در پی پیشنهاد نمودن مقاصد و ستراتیژی هایی میباشد که بتواند در برجسته نمودن نکات ضعیف و تهدید های موجود کمک نماید، و از قوت کافی سیستم های تنظیم امور دوا و غذا در افغانستان اطمینان دهد.

۱,۸. چارچوب مناسب عملیاتی برای فعالیت های تنظیم امور

۱,۱,۸. دید کلی

یک چار چوب مناسب عملیاتی برای تطبیق موفقانه مقررات دوا و غذا لازم است که شامل پالیسی و چارچوب قانونی، تنظیم و سازماندهی فعالیت ها و ساختارهای تشکیلاتی و یا نهاد های تطبیق کننده

برای فعالیت های تنظیم امور، و معیارات مناسب مانند رهنمود های علمی، معیارات برای پروسس و طرزالعملها و میکانیزم های ارتباطات و حساب دهی میباشد.

مشکلات و خلاهایی عمده که ایجاد چارچوب مناسب عملیاتی را متاثر میسازد شامل:

- چارچوب مناسب قانونی
 - ساختارهای تشکیلاتی غیر هماهنگ و پراکنده تطبیقی
 - منابع مالی
- در جریان این پلان، مساعی عمده برای ایجاد و تقویت چارچوب عملیاتی با استفاده از تشکیلات و سیستمهای فعلی و فرصت های حاضر به خرج خواهد رفت. در رابطه به این موضوع، پالیسی های کلیدی ملی مانند پالیسی ملی دوائی انکشاف یا تجدید خواهد شد، چارچوب قانونی برای دوا و غذا (قانون و مقررات) و حد اقل معیارات برای سیستم های تنظیم امور ترتیب شده و حمایت ها برای دیپارتمنت ها یا نهاد های تطبیقی فراهم خواهد شد.

۲,۱,۸. مقصد

حصول اطمینان از چارچوب مناسب عملیاتی برای دوا و غذا تا سال ۱۳۹۵

۳, ۱, ۸. پی آمد ها، ستراتیژی های کلیدی، نتایج، شاخص ها و اهداف

شماره	پی آمد ها	ستراتیژی های کلیدی	نتایج	شاخص ها / اهداف
۱	پالیسی های ملی کلیدی ، شناسائی انکشاف و منظور شده اند	۱. شناسائی پالیسی های کلیدی ملی که باید تجدید یا انکشاف داده شوند	لیست پالیسی هایی که باید تجدید یا انکشاف داده شوند	لیست پالیسی هایی که تا ختم سال ۱۳۹۲ باید تجدید یا انکشاف داده شوند
۲	چارچوب قانونی برای دوا و غذا، انکشاف و منظور شده است.	۲. نهائی سازی و منظوری قانون غذا	قانون غذا نهائی شده	قانون غذا تا ۱۳۹۵ تصویب و توشیح شده.
		۳. نهائی سازی مرور و تجدید قانون ادویه و منظوری آن.	قانون دوا نهائی شده	قانون دوا تا ۱۳۹۵ تصویب و توشیح شده.
		۴. شناسائی و اولویت بندی مقررات غذا و دوا، که برای حمایت قانون غذا ودوا انکشاف داده خواهد شد.	لیست اولویت بندی شده مقررات ولوایح دوا و غذا	لیست اولویت بندی شده مقررات ولوایح دوا و غذا تا سال ۱۳۹۵
		۵. انکشاف و نهائی سازی مقررات دوا و غذا	مقررات نهائی شده غذا و دوا به اساس لیست اولویت ها	مقررات غذا و دوا (به اساس لیست اولویت ها) منظور شده تا ۱۳۹۵.
۳	حداقل معیارت برای فعالیت های تنظیم امور دوا و غذا ترتیب و منظور شده اند	۶. انکشاف و منظوری رهنمود های تخنیکی، طرز العمل ها و دستورالعملهای عملیاتی معیاری (SOPs) برای دوا و غذا	رهنمود های تخنیکی برای دوا و غذا انکشاف داده شده (رهنمود راجستریشن، GMP، مصئونیت مواد غذایی)	رهنمود های کلیدی برای دوا و غذا تا سال ۱۳۹۵ ترتیب و منظور شده است.
		۷. طرز العمل برای مجوزدهی تاسیسات غذایی و صدور تصدیقنامه صحی	طرز العمل برای مجوزدهی ترتیب شده و در دسترس مردم است.	طرز العمل ها برای جوازدهی تا سال ۱۳۹۳ ترتیب شده و در دسترس مردم است.
۴	سیستم هماهنگ برای سکتورهای دوا و غذا	۸. انکشاف مکانیزم برای شریک نمودن معلومات به طور منظم میان تطبیق کننده گان و جوانب ذیدخل در سکتورهای دوا و غذا.	گروپ های کاری هماهنگی ایجاد گردیده که بصورت منظم برای شریک نمودن معلومات و هماهنگی دیدار می نمایند .	تعداد مجالس ماهانه / ربعوار گروپ های کاری / تعداد رایور های ماهانه / ربعوار گروپ های کاری هماهنگی که به مورد ملی دوا و غذا ارسال شده اند.
		۹. شناسایی محدودیت ها برای شریک سازی معلومات و آدرس کردن آنها.	محدودیت ها شناسائی شده و آدرس شده اند	محدودیت های فعلی شناسایی شده و آدرس شده اند

۲,۸. ارتقاء ظرفیت

۱,۲,۸. دید کلی

چالش های فعلی منابع بشری، تاثیر منفی قابل ملاحظه ای بر موثریت و مثمریت فعالیت های تنظیم امور دوا و غذا دارد. این محدودیت ظرفیت مربوط به تعداد نا کافی از کارمندان مسلکی، کمبود مهارت تخیکی و تخصصی میشود. در طول دوره این پلان، تلاش های قابل توجهی در راستای استراتژی های هماهنگ ظرفیت سازی با در نظر داشت شرایط موجوده و مسیرهای استراتژیک مطرح شده برای تقویت سیستم خواهد شد.

۲,۲,۸. مقصد

بهبود و تسهیل ظرفیت سازی برای سیستم های تنظیم امور دوا و غذا.

۳,۲,۸. پی آمد ها، ستراتیژی های کلیدی، نتایج، شاخص ها و اهداف

شماره	پی آمد ها	ستراتیژی های کلیدی	نتایج	شاخص ها/ اهداف
۱	ایجاد دیتابیز های از متخصصین در عرصه های مختلف تنظیم امور دوا و غذا.	۱. ایجاد و نگهداری دیتابیز متخصصین	شناساسی متخصصین محلی انجام شده است	دیتابیز از متخصصین فردی تا ۱۳۹۵
۲	تسهیل و هماهنگی ابتکارات ارتقای ظرفیت برای نهادهای و یا ادارات تطبیق کننده، کمپنی ها و مورد ملی دوا و غذا و کمیته های آن	۲. فعالیت های آموزشی و ارتقاء ظرفیت در داخل کشور انجام شده است. ۳. تسهیل کورس های آموزشی کارمندان	تعداد آموزش ها/ ارتقاء ی ظرفیت که برگزار شده است کورس های آموزشی راه اندازی شده	حداقل سه دوره ارتقا ظرفیت در سکتور دوائی در سال انجام شده است. حداقل سه دوره ارتقا ظرفیت در سکتور غذائی در سال انجام شده است. حداقل ۸۰٪ از آموزش های پلان شده انجام شده است.

۳,۸. امور مالی و پایداری

۱,۳,۸. دید کلی

به منظور تنظیم بهتر سکتور دوا و غذا، نیاز به انکشاف میکانیزم های مناسب تامین وجوه مالی است که در دراز مدت پایدار باشند. در حال حاضر، سکتور دوائی کشور تا حد زیادی به کمک یا حمایت مالی خارجی وابسته بوده و در کوتاه مدت تا میان مدت هم بستگی خواهند داشت، تا زمانی که میکانیزم های پایدار تامین وجوه برای دراز مدت انکشاف یابند.

۲,۳,۸. مقصد

حصول اطمینان از اینکه ۶۰ فیصد از نیازهای بودجه تا سال ۱۳۹۵ با بسیج منابع از شرکا و تمویل کنندگان (دو نرها) و دولت مرفوع شده است.

۳,۳,۸. پی آمد ها، استراتژی های کلیدی، نتایج، شاخص ها و اهداف

شماره	پی آمد ها	استراتژی های کلیدی	نتایج	شاخص ها / اهداف
۱	تسهیل یا هماهنگی برای انکشاف چارچوب های استراتژیک که در برگیرنده بودجه برای نهاد ها یا ادارات تطبیق کننده می باشد.	۱. تسهیل و هماهنگی در انکشاف چارچوب های استراتژیک که در برگیرنده بودجه برای نهاد ها یا ادارات تطبیق کننده می باشند.	چارچوب های استراتژیک ترتیب شده	۸۰ درصد از نهاد ها یا ادارات دارای چارچوب های استراتژیک منظور شده تا سال ۱۳۹۵ میباشند.
۲	هماهنگ کردن حمایت ها (تخنیکی، مالی) برای تنظیم امور دوا و غذا	۲. راه اندازی تجدید دوره ای و دریافت گزارش ها از شرکا در عرصه های حمایت شده به شکل ربوعار یا سالانه.	گزارش ربوعار یا سالانه در عرصه های حمایت شده قابل دسترس و دریافت شده.	۸۰ فیصد گزارشات توسط شرکا تا سال ۱۳۹۵
۳	شناسایی، ایجاد و نگهداری دیتا بیز حمایتها در سکتور دوا و غذا.	۳. ایجاد لست از شرکا، ساحات حمایت شده و وجوه آن.	شرکا، تمویل کنندگان و ساحات حمایت شده لست شده.	لست تجدید شده شرکا، تمویل کنندگان تا سال ۱۳۹۵ انکشاف داده شده.
		۴. شناسایی شرکای بالقوه و ساحات برای حمایت .	تعداد شرکای جدید شناسایی شده و شامل لست شده .	فیصدی حمایت کسب شده از شرکای جدید تا سال ۱۳۹۵
۴	تسهیل و هماهنگی بسیج منابع برای تنظیم امور دوا و غذا	۵. بسیج منابع از سوی دولت برای حمایت بودجوی.	۵۰ درصد بودجه از دولت دریافت شده.	۵۰ درصد تمویل از بودجه دولت تا سال ۱۳۹۵.
		۶. بسیج منابع از شرکا (موجود و بالقوه) برای حمایت مالی از ساحات اولویت بندی شده.	۲۵ درصد وجوه از تمویل کنندگان (دو نرها)، شرکا دریافت شده.	۲۵ درصد وجوه از تمویل کنندگان (دو نرها)، شرکا تا سال ۱۳۹۵ دریافت شده .

۴,۸. اجراء سیستم

۱,۴,۸. دید کلی

با توجه به لایحه وظایف، خورد ملی دوا و غذا مرجع مشوره دهنده، هماهنگ کننده و نظارت کننده در امور تنظیم دوا و غذا می باشد. برای به دست آوردن ادویه با کیفیت، مصئون، مؤثر و مصئونیت مواد غذایی، نیاز به نظارت بر عملکرد سیستم تنظیم امور می باشد، که می توان آنرا با استفاده از شاخص

های کلیدی عملکردها ، شناسایی و آدرس نمودن محدودیت ها با اطمینان از سیستم شفاف و پاسخگو حاصل کرد.

۲,۴,۸. مقصد

بهبود و تسهیل اجرات سیستم و تنظیم امور دوا و غذا

۳,۴,۸. پی آمد ها، ستراتیژی های کلیدی، نتایج، شاخص ها و اهداف

شماره	پی آمد ها	ستراتیژی های کلیدی	نتایج	شاخص ها/ اهداف
۱	انکشاف شاخص های اجرات برای سیستم های تنظیم امور دوا و غذا	۱. انکشاف شاخص های اجرات برای تنظیم امور دوا ۲. انکشاف شاخص های اجرات برای تنظیم امور غذا	شاخص های اجرات انکشاف داده شده	شاخص های اجرات تا سال ۱۳۹۵ انکشاف و استفاده شده شاخص های اجرات تا سال ۱۳۹۵ انکشاف و استفاده شده
۲	شناسایی محدودیت ها و چالش ها در سکتور دوا و غذا و رفع آنها.	۳. شناسایی محدودیت های و رفع آنها	محدودیت های شناسایی و رفع شده	محدودیت های فعلی شناسایی و رفع شده
۳	سیستم شفاف و پاسخگو برای تنظیم امور دوا و غذا .	۴. تسهیل و بهبود شفافیت و پاسخگویی	نشر و در دسترس قرار دادن گزارش های نیمه سال یا سالانه برای عام مردم	گزارش های نیمه سال و یا سالانه تا سال ۱۳۹۲ در دسترس عامه قرار دارد.

۹. چارچوب نتایج

مقصد ستراتیژیک ۱: حصول اطمینان از چارچوب عملیاتی مناسب برای دوا و غذا تا سال ۱۳۹۵.

پی آمد ها	ستراتیژی های کلیدی	نتایج	شاخص ها/ اهداف	منبع تأییدی	مسئولیت	تخمین بودجه به دالر	خطرات احتمالی یا فرضیات
پالیسی های ملی کلیدی برای دوا و غذا، شناسایی، انکشاف و منظور شده اند	۱. شناسایی پالیسی های کلیدی ملی که باید تجدید یا انکشاف داده شوند	لست پالیسی هایی که باید تجدید یا انکشاف داده شوند	لست پالیسی های که باید تا سال ۱۳۹۳ تجدید یا انکشاف داده شوند	گزارش های رعبوار یا سالانه از پیشرفت کار	سکرتريت بود ملی دوا و غذا	۱۴۰۰۰۰ برای دو پالیسی بودجه کافی	معلومات در دسترس قرار دارد بودجه کافی
چارچوب قانونی برای ادویه و غذا، انکشاف داده شده یا تجدید شده.	۲. نهائی سازی و منظوری قانون غذا	قانون غذا نهائی شده	قانون غذا تا سال ۱۳۹۳ تصویب و توضیح شده.	گزارش های رعبوار و سالانه از پیشرفت کار	کمیته غذا، بود	۷۰۰۰ ورکشاپ آگاهی دهی	تعهد سیاسی، موجودیت منابع مالی و تکنیکی
	۳. انکشاف، نهائی سازی و منظوری قانون دوا	قانون دوا نهائی شده	قانون دوا تا سال ۱۳۹۵ تصویب و توضیح شده.	گزارش های رعبوار و سالانه از پیشرفت کار	کمیته دوا، بود	۳۹۰۰۰	تعهد سیاسی، موجودیت منابع مالی و تکنیکی
	۴. شناسایی و اولویت بندی مقررات ولایع غذایی و دوائی برای حمایت قانون غذا و دوا انکشاف داده شده.	لست اولویت بندی شده مقررات ولایع دوا و غذا	لست اولویت بندی شده مقررات ولایع دوا و غذا الی سال ۱۳۹۵	گزارش های رعبوار یا سالانه از پیشرفت کار	سکرتريت بود ملی دوا و غذا، بود	۲۰۰۰	توافق بالای ساحات اولویت بندی شده برای مقررات ولایع موجودیت منابع مالی و تکنیکی
	۵. انکشاف و نهائی سازی مقررات ولایع دوائی و غذایی	مقررات ولایع نهائی شده غذا و دوبله اساس لست اولویت بندی	مقررات ولایع غذا و دوا الی سال ۱۳۹۵ نهائی شده اند.	گزارش های رعبوار یا سالانه از پیشرفت کار	بود ملی دوا و غذا، کمیته غذا	۶۰۰۰۰	تعهد سیاسی، موجودیت منابع مالی و تکنیکی

چارچوب ستراتیژیک بورد ملی دوا و غذا

خطرات احتمالی یا فرصیات	تخمین بودجه به دالر	مسئولیت	منبع تأییدی	اهداف	نتایج	ستراتیژی های کلیدی	پی آمدها
موجودیت مهارت تخنیکي، منابع مالی تعهد سیاسي، علاقمندی شرکا و تطبیق کنندگان	۳۰۰۰۰	بورد ملی دوا و غذا، کمیته دوا و کمیته غذا	گزارش های ربعوار یا سالانه از پیشرفت کار	رهنمود های کلیدی برای دوا و غذا الی سال ۱۳۹۵ انکشاف و منظور شده	رهنمود های تخنیکي برای دوا و غذا انکشاف ولده شده (بیت) ولاجستر، شیوه های خوب تولید یا GMP، مصنوعیت مواد غذایی)	۶. انکشاف و تصویب اسناد تخنیکي شامل رهنمودها و طرز العمل ها	حد اقل استانداردها برای فعالیت های دوا و غذا و تنظیم امور انکشاف و منظور شده
موجودیت مهارت تخنیکي، منابع مالی / تعهد سیاسي، علاقمندی شرکا و تطبیق کنندگان	۱۲۰۰۰	بورد ملی دوا و غذا و کمیته غذا	گزارش های ربعوار یا سالانه از پیشرفت کار	طرز العمل های جوازدهی الی سال ۱۳۹۳ انکشاف و در دسترس عامه قرار دارد	طرز العمل جواز دهی انکشاف و در دسترس عامه قرار دارد.	۷. طرز العمل جوازدهی تأسیسات مواد غذایی و صدور تصدیق نامه صحتی	
تطبیق کننده گان کلیدی، شرکا و جوانب دیدخل علاقمند و اشتراک کننده. منابع مالی	۶۰۰۰۰	بورد ملی دوا و غذا، کمیته دوا و کمیته غذا	گزارش های ربعوار / سالانه از پیشرفت کار	تعداد مجالس ماهانه یا ربعوار / سالانه تعداد راپور های ماهانه، ربعوار / سالانه همهگی به بورد ملی دوا و غذا ارسال شده	ایجاد گروپ های کاری همهگی برای شریک سازی معلومات	۸. انکشاف مکانیزم ها برای شریک سازی معلومات به طور منظم میان تطبیق کننده گان و جوانب دیدخل در سکتور غذا و دوا.	سیستم هماهنگ برای سکتور دوا و غذا
متخصصین تخنیکي برای شناسایی و انکشاف راه حل های عملی، تعهد	-	بورد ملی دوا و غذا، کمیته دوا و کمیته غذا	گزارش های ربعوار / سالانه از پیشرفت کار	محدودیت های فعلی شناسایی و رفع شده	محدودیت ها شناسایی و رفع شده	۹. شناسایی محدودیت ها در راستای شریک سازی معلومات و آدرس نمودن آنها.	

مقصد ستراستریژیک ۲: ترویج و تسهیل ظرفیت سازی برای سیستم های تنظیم دوا و غذا.							
ریسک/ فرضیات	تخمین بودجه به دالر	مسئولیت ها	منابع تأییدی	شاخص ها/ اهداف	نتایج	ستراستریژی های کلیدی	پی آمدها
موجودیت متخصصین محلی در زمینه تنظیم امور غذا و دوا تعهد سیاسی منابع مالی و تکنیکی	۱۵۰۰۰	سرکتریت مورد ملی دوا و غذا	دیتابیز فعال	دیتابیز متخصصین انفرادی الی سال ۱۳۹۵	شناسایی متخصصین محلی انجام شده	۱. ایجاد و نگهداری دیتابیز متخصصین	ایجاد دیتابیز از متخصصین عرصه های مختلف تنظیم امور دوا و غذا.
موجودیت آموزش دهنده گان و آموزش دیده گان ، منابع مالی	۹۰۰۰۰	مورد ملی دوا و غذا و کمیته های دوا و غذا	گزارش های رعبوار/ سالانه از پیشرفت کار راپور تریننگ	حداقل سه دوره ارتقاء ظرفیت در سکتور دوائی در سال دایر شده (هدف مجموعی ۱۰۰ نفر). - حداقل سه دوره ارتقاء ظرفیت در سکتور غذائی در سال دایر شده (۱۰۰ نفر).	تعداد کورس های آموزشی/ارتقاء آموزشی/ارتقاء ظرفیت دایر شده .	۲. فعالیت های آموزشی و ارتقاء ظرفیت در داخل کشور انجام شده.	تسهیل و هماهنگی ابتکارات ارتقاء ظرفیت برای نهادهای و یا ادارات تطبیق کننده ،
موجودیت آموزش دهنده گان و آموزش دیده گان ، منابع مالی	۶۰۰۰۰	مورد ملی دوا و غذا و کمیته های دوا و غذا	گزارش های رعبوار/ سالانه از پیشرفت کار راپور تریننگ	حداقل ۸۰ فیصد کورس های آموزشی پلان شده دایر شده	کورس های آموزشی راه اندازی شده	۳. تسهیل کورس های آموزشی برای کارمندان مورد نظر	کمپنی ها مورد ملی دوا و غذا

مقصد استراتژیک ۳: حصول اطمینان از اینکه ۶۰٪ از نیازهای بودجوی تا سال ۱۳۹۵ با بسیج منابع از شرکا/تمویل کنندگان (دوئو) و دولت مرفوع شده						
ریسک/ فرضیات	تخمین بودجه به دالر	مسئولیت	منابع تأیید	اهداف/ شاخص ها	نتایج	فعالیت های کلیدی
علاقه مندی دیپارتمنت های تطبیق کننده ، تعهد سیاسی / منابع مالی و تخنیکی	۵۰۰۰۰	بودرد ملی دوا و غذا و کمیته های دوا و غذا	گزارش های رمعوار / سالانه از پیشرفت کار	۸۰ درصد از نهاد ها یا ادارات با استراتژیک پلان منظور شده تا سال ۱۳۹۵.	پلان ستر استراتژیک انکشاف داده شده	۱. تسهیل و هماهنگی در پلان های استراتژیک از جمله بودجه برای نهاد ها یا ادارات تطبیقی .
علاقه مندی وانشراک شرکا و دوئوران ، اطلاع از تمام شرکای ذیدخل منابع مالی و تخنیکی	۷۰۰۰۰	سکرتیریت بودرد ملی دوا و غذا	گزارش های رمعوار / سالانه از پیشرفت کار	۸۰٪ گزارش دهی توسط شرکا تا سال ۱۳۹۵	گزارش های رمعوار / سالانه در مورد حمایت ها دریافت شده در دسترس است.	۲. تجدید دوره ای ودریافت گزارش ها از شرکا در ساحات تحت حمایت به شکل رمعوار / سالانه.
اطلاع از تمام شرکای شامل شده منابع مالی و پرسونل	۵۰۰۰۰	سکرتیریت بودرد ملی دوا و غذا	گزارش های رمعوار / سالانه از پیشرفت کار	تجدید لیست از شرکا / تمویل کنندگان: تا سال ۱۳۹۵.	لیست شرکا/تمویل کنندگان (دوئوها) و ساحات حمایت شده	۳. ایجاد لیست از شرکا ساحات حمایت شده و وجهه آن
تعهد سیاسی	-	بودرد ملی دوا و غذا	گزارش های رمعوار / سالانه از پیشرفت کار	۵۰ فیصد افزایش تمویل از بودجه دولت تا سال ۱۳۹۵.	فیصدی افزایش در تمویل از دولت دریافت شده.	۴. بسیج منابع برای حمایت بودجوی از طرف وزارت صحت عامه .
اطلاع از شرکای بالقوه و ساحات حمایت شده	-	بودرد ملی دوا و غذا و کمیته های دوا و غذا	گزارش های رمعوار / سالانه از پیشرفت کار	۲۵ فیصد حمایت دریافت شده از شرکای جدید تا سال ۱۳۹۵.	شرکای نو شناسایی و شامل لیست شده	۵. شناسایی شرکا بالقوه و ساحات برای حمایت

مقصد ستراتیژیک ۴: بهبود و تسهیل اجراءات سیستم برای تنظیم امور دوا و غذا							
ریسک/ فرضیات	تخمین بودجه به دالر	مسئولیت	منبع تأییدی	اهداف	شاخص ها/ اهداف	نتایج	ستراتیژی های کلیدی
منابع مالی و تخنیکی تعهد سیاسی علاقتمندی شرکا (دوئور و تطبیق کنندگان)	۱۵۰۰۰	بورد ملی دوا و غذا و کمیته دوا	گزارش های ربعووار / سالانه از پیشرفت کار	شاخص های اجراءات تا سال ۱۳۹۵/ انکشاف و استفاده شده	شاخص های اجراءات انکشاف داده شده	۱. انکشاف شاخص های اجراءات برای تنظیم اموردوا .	پی آمد ها
منابع مالی و تخنیکی تعهد سیاسی علاقتمندی شرکا (دوئور و تطبیق کنندگان)	۱۵۰۰۰	بورد ملی دوا و غذا و کمیته دوا	گزارش های ربعووار / سالانه از پیشرفت کار	شاخص های اجراءات تا سال ۱۳۹۵/ انکشاف و استفاده شده	شاخص های اجراءات انکشاف داده شده	۲. انکشاف شاخص های اجراءات برای تنظیم امور غذا .	انکشاف شاخص های اجراءات برای سیستم های تنظیم امور دوا و غذا.
موجودیت دانش و مهارت	-	بورد ملی دوا و غذا و کمیته های دوا و غذا	گزارش های ربعووار / سالانه از پیشرفت کار	محدودیت های موجود شناسائی و رفع شده	محدودیت ها شناسائی و رفع شده	۳. شناسائی محدودیت و رفع آنها	شناسائی محدودیت ها و چالش ها در سکئور دوا و غذا و رفع آنها.
حمایت سیاسی تعهد ادارت منابع مالی و تخنیکی	۱۰۰۰۰	بورد ملی دوا و غذا	گزارش های نیمه ساله و سالانه	تا سال ۱۳۹۲/ گزارش های نیم سال و یا سالانه در دسترس عامه قرار دارد	نشر و در دسترس عامه قرار دادن گزارش های نیمه سال یا سالانه.	۴. تسهیل و بهبود شفافیت و حسابدهی.	سیستم شفاف و پاسخگو برای تنظیم اموردوا و غذا .

۱۰. هماهنگی و تطبیق ستراتیژی

۱،۰۱. تنظیم نهادها

نظارت از پالیسی‌ها توسط وزیر صحت عامه و دولت اجرا خواهد شد. وزیر صحت عامه پالیسی‌های عمده و مسائل بودجوی را در ارتباط با بهره‌برداری از استراتژی تصویب خواهد کرد. استراتژی نشان‌دهنده مسائلی است که فراتر از تعهدات مورد ملی دوا و غذا به عنوان یک مورد مشورتی، هماهنگ‌کننده و نظارتی می‌باشد. بنابراین تطبیق استراتژی به همکاری بین ادارات و نهادهای متعدد مانند لابراتوار کنترل کیفیت، ریاست عمومی امور فارمسی، ریاست صحت محیطی، آمریت تغذی عامه و سایر شرکا صورت می‌گیرد. مورد ملی دوا و غذا و وزیر صحت عامه، استراتژی را تصویب و عملی ساختن آنرا در سطح ملی تسهیل می‌بخشند. تحت رهبری رئیس مورد ملی دوا و غذا، سکرتریت فعالیت‌های مانند تطبیق، نظارت و ارزیابی استراتژی را هماهنگ می‌کند که این فعالیت با کمک‌های مالی و تخنیکی ارائه شده توسط شرکا انجام خواهد شد. مورد ملی دوا و غذا از اجرای استراتژی نظارت خواهد کرد.

۲،۰۱. تنظیمات عملیاتی

سکرتریت مورد ملی دوا و غذا فعالیت‌های طرح شده در این چارچوب ستراتیژیک را هماهنگ می‌کند.

۱۱. نظارت و ارزیابی

چارچوب نتایج استراتژی، وسیله اصلی نظارت و ارزیابی را تشکیل می‌دهد که براساس اصول مدیریت مبنی بر نتایج (Result Based Management) و پالیسی‌های نظارت و ارزیابی وزارت صحت عامه یا دولت افغانستان رهنمایی می‌شود. اهداف میکانیزم نظارت و ارزیابی استراتژی عبارتند از:

- اطمینان از اینکه نتایج و پی‌آمدها طبق پلان به دست آمده‌اند.
- فراهم‌آوری معلومات منظم به تمام جوانب ذیدخل در مورد جریان پیشرفت کار میان سایر شرکا، که اساس را برای هرگونه مرور نتایج آگاهی می‌دهد.

۱،۱۱. نظارت از نتایج

مطابق با چارچوب نتایج استراتژی، مورد ملی دوا و غذا، با حمایت شرکای تخنیکی اقدامات آتی را برای اطمینان از اجرای فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده و حصول نتایج روی دست خواهد گرفت:

۱. انکشاف وسیله و قالب‌های (Template) نظارت و ارزیابی برای رهنمائی جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل، نشر و استفاده از اطلاعات در مورد شاخص‌های کلیدی و اهداف مشخص
۲. راه‌اندازی مجالس دوره‌ای بررسی و مرور پیشرفت‌های جوانب ذیدخل
۳. ترتیب گزارش از پیشرفت‌ها، دو بار در سال، به شمول گزارش سالانه و آرایه آن به مقام وزارت صحت عامه.

۲.۱۱. ارزیابی پیامدها و اثرات

مورد ملی دوا و غذا همراه با ادارات مربوطه وزارت صحت عامه و دولت، یک بررسی میان مدت (MTR) در سال ۱۳۹۳ و ارزیابی نهائی (ETE) در ۱۳۹۵، را از استراتیژی انجام خواهد داد. بررسی میان مدت و ارزیابی نهائی، یک بازتاب یا فیدبک را در مورد موثریت، مثمریت و ارتباط استراتیژی برای دستیابی به اهداف استراتژیک ارائه خواهد کرد. گزارش دریافت ها و پیشنهادات بررسی میان مدت به طور گسترده با همه شرکا شریک و برای بهبود نتایج، در صورت لزوم تعدیلات آورده خواهد شد. نتیجه ارزیابی نهائی برای طراحی و آگاهی از اقدامات آینده مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۱۲. بسیج منابع

کلید اجرای موفقانه این استراتیژی دسترسی به منابع مالی، تخنیکی و بشری میباشد. حمایت تخنیکی از طرف شرکا مانند پروژه تقویت سیستم های فارمسی (SPS)، سازمان صحتی جهان، سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد و سایر شرکا، در هر زمانی که نیاز باشد، ادامه خواهد یافت. مورد ملی دوا و غذا برای افزایش تخصیص بودجوی برای فعالیت های تنظیم اموردوا و غذا از دولت تقاضای کمک خواهد کرد و منابع بیشتری را از شرکای فعلی و بالقوه بسیج خواهند نمود.

[illegible]

© 2013 by the author(s); licensee Bent Science Publishing, Copenhagen, Denmark.